

Pretvaranje ER sheme u relaciju

Entitet

- ▷ Svaki tip entiteta prikazuje se jednom relacijom - tabelom.
- ▷ Atributi entiteta postaju atributi relacije - tabele.
- ▷ Pojedini primerci entiteta prikazuju se n -torkama relacije.
- ▷ Primarni ključ entiteta postaje primarni ključ relacije.
- ▷ Postojanje veza s drugim entitetima može zahtevati dodavanje još nekih atributa.

Npr. entitet STUDENT postaje relacija:

STUDENT (*indeks#, ime, adresa, pol, . . .*)

Pretvaranje ER sheme u relacionu

● Binarne veze

- *Pravilo 1.* Ako tip entiteta $E2$ ima obavezno članstvo u $N:1$ vezi sa entitetom $E1$, tada u relaciju $E2$ treba uključiti **primarne attribute** (*primarni ključ*) relacije $E1$.
- Ključ jedne relacije koji je prepisan u drugu relaciju zove se **strani ključ**.

Primer:

- relacija KOLEGIJUM, obavezno je svaki primerak vezan za neki ZAVOD.
- KOLEGIJUM (*kid#, ime_zavoda, naslov, semestar, . . .*)
- gde je
- ZAVOD (*ime_zavoda, adresa, . . .*)

Pretvaranje ER sheme u relacionu

- *Pravilo 2. Ako tip entiteta E2 ima neobavezno članstvo u N:1 vezi sa entitetom E1, tada vezu možemo prikazati*
- *I) na prethodni način uvođenjem ključa, ili*
- *II) uvođenjem nove relacije čiji su atributi primarni atributi (primarni ključevi) od entiteta E1 i E2.*
- **Primer:**

ER - dijagram za biblioteku

Pretvaranje ER sheme u relacionu

- 1. varijanta:
- ČLAN BIBLIOTEKE (*članska_karta#*, *ime*, *adresa*, ...)
- KNJIGA (*knjiga#*, *naslov*, *pisac*, . . . , *članska_karta #*)
- 2. varijanta:
- ČLAN BIBLIOTEKE(*članska_karta #*, *ime*, *adresa*, ...)
- KNJIGA (*knjiga#*, *naslov*, *pisac*, . . .)
- IZNAJMLJIVANJE (*knjiga#*, *članska_karta #*)

- Primarni ključ relacije IZNAJMLJIVANJE je *knjiga#* jer on jednoznačno određuje svako iznajmljivanje. *Članska karta* člana biblioteke ne zadovoljava to pravilo jednoznačnosti !
- Druga varijanta (posebna relacija) se preporučuje ako veza ima svoje atribute. U slučaju veze IZNAJMLJIVANJE, dodatni atribut može biti datum iznajmljivanja knjige.

Pretvaranje ER sheme u relacionu

- *Pravilo 3. Ako je veza tipa N:M uvek se prikazuje posebnom relacijom koja uključuje primarne attribute oba entiteta i još možda dodatne koje sama veza ima.*
- STUDENT (*indeks#, ime, adresa, pol, . . .*)
- KOLEGIJUM (*kid#, naslov, ime_škole, semestar . . .*)
- UPISAO (*indeks#, kid#, datum_upisa, . . .*)
- Veza UPISAO prikazana je preko posebne relacije, a njen ključ je složen od atributa obe relacija koje povezuje.

Pretvaranje ER sheme u relaciju

- *Pravilo 4. Involuiranu vezu tipa 1:1 prikazujemo posebnom relacijom.*
- Primer: veza brak između osoba
- OSOBA (*JMBG, ime, adresa, . . .*)
- BRAK (*JMBG_muža, JMBG_žene, datum vjenčanja, . . .*)
- *Pravilo 5. Involuiranu vezu tipa N:M prikazujemo posebnom relacijom.*
- Primer: složeni proizvod sadrži jednostavnije proizvode (delove)
- DEO PROIZVODA (*deo#, ime_dela, . . .*)
- SADRŽI (*slož_deo#, jed_deo#, količina, . . .*)

Pretvaranje ER sheme u relaciju

- *Pravilo 6. Involuiranu vezu tipa 1:N možemo prikazati dodatnim atributom.*
- Primer: relacija SARADNIK i veza je šef
- SARADNIK (ID_zaposlenog#, ime, vrsta_posla, ID_šefa#, . . .)
- *Pravilo 7. Podtip se prikazuje posebnom relacijom koja sadrži primarne attribute nadređenog tipa, i attribute specifične za taj podtip.*
- Primer: entiteti OSOBA, STUDENT, NASTAVNIK i PROFESOR
- OSOBA (JMBG, ime, adresa, . . .)
- STUDENT (indeks#, godina, JMBG, . . .)
- NASTAVNIK (JMBG, studijski_program, e_mail, . . .)
- PROFESOR (JMBG, . . . atributi specifični za profesora . . .)

Pretvaranje ER sheme u relaciju

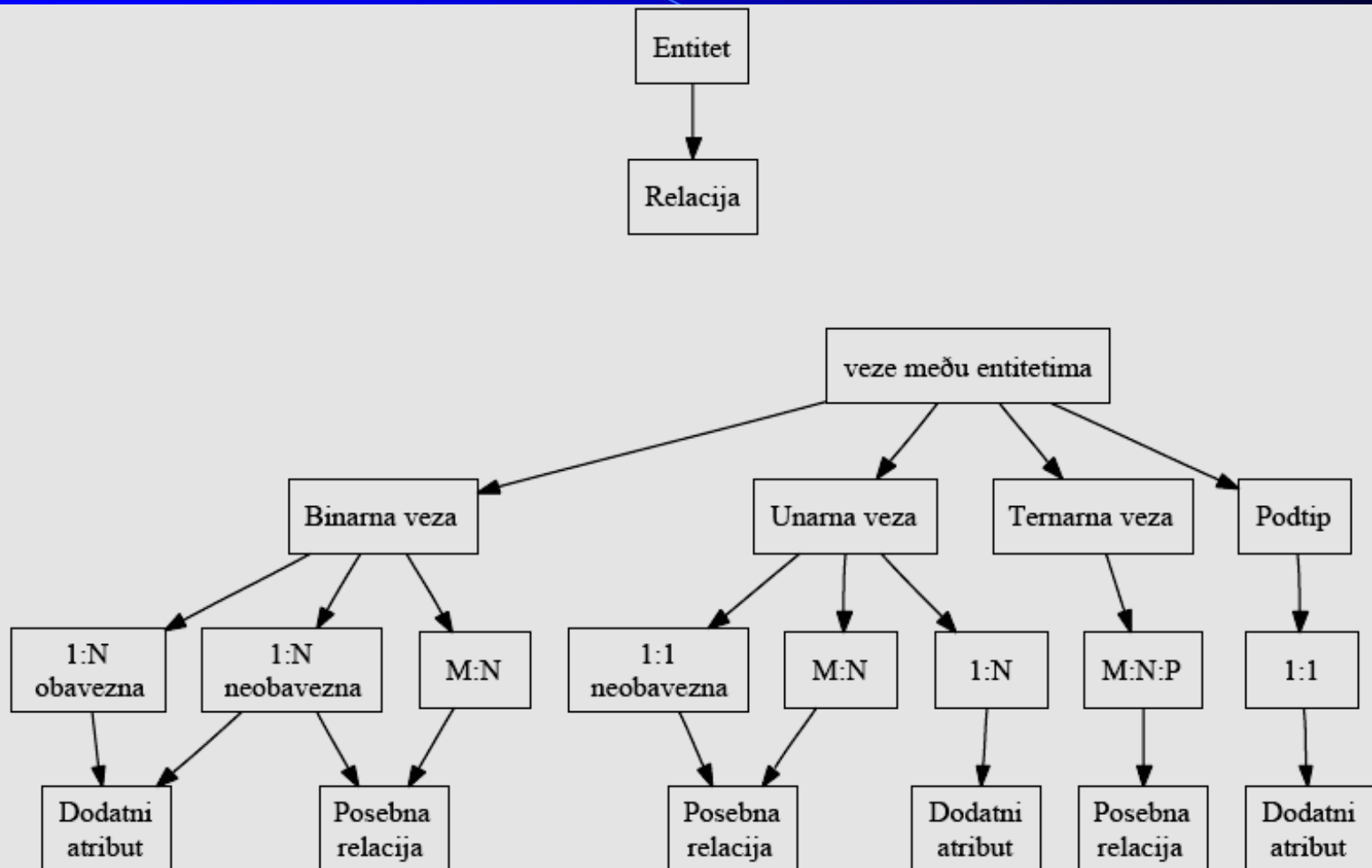
- *Pravilo 8. Ternarna veza se prikazuje posebnom relacijom koja sadrži primarne attribute svih triju entiteta, i moguće dodatne attribute specifične za vezu.*

Primer: veza IZVOZI

- KOMPANIJA (šifra_kompanije, ime, sedište, . . .)
- PROIZVOD (šifra_prodizvoda, ime, . . .)
- ZEMLJA (ime_zemlje, . . .)
- IZVOZI (šifra_kompanije, šifra_prodizvoda, ime_zemlje)
- Sva tri atributa čine ključ u relaciji IZVOZI. Kod ternarnih veza koje nisu N:M:P broj primarnih atributa može biti manji.

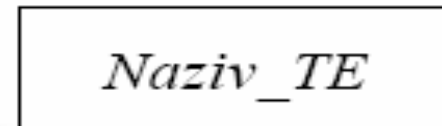

RELACIONI MODEL PODATAKA

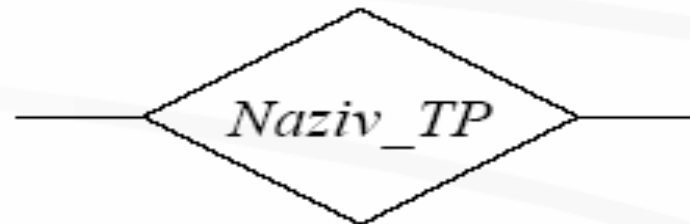

ER - dijagrami

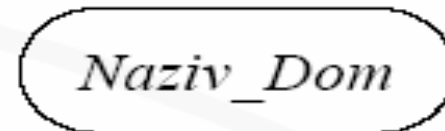
- Tip entiteta:

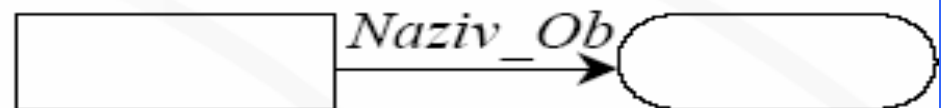
- Tip poveznika:

- Domen:

- Obeležje:

ER - dijagrami

- Kada se domeni na dijagramu ne prikazuju, vizuelna reprezentacija obeležja je:

- Obeležja primarnog ključa TE se podvlače

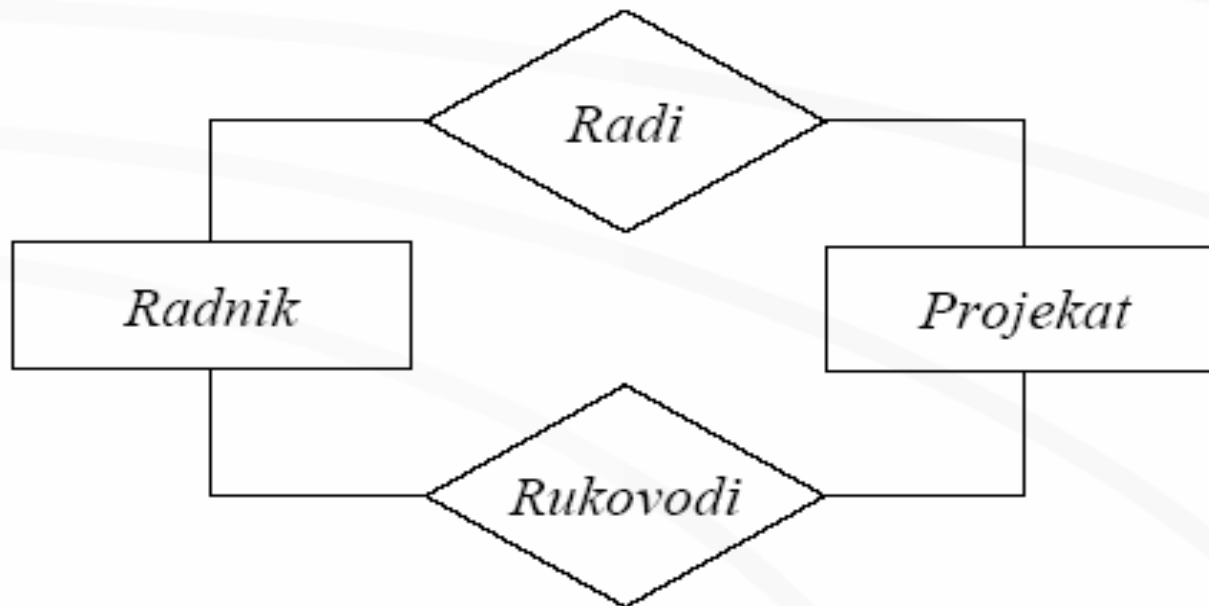

ER - dijagrami

- Nivoi detaljnosti prikaza ER dijagrama:
- – nivo naziva tipova
(globalni nivo prikaza)
- – nivo obeležja i domena
(detaljni nivo prikaza)

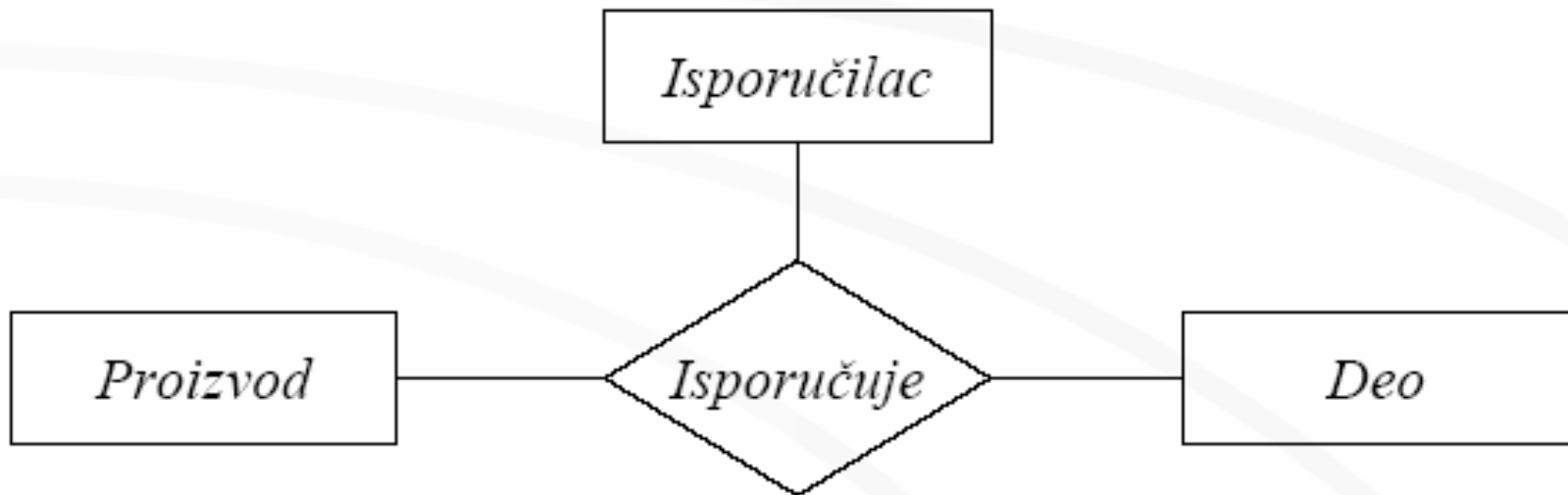
ER - dijagrami

- Nivo detaljnosti naziva
  - dva tipa poveznika između istih tipova entiteta

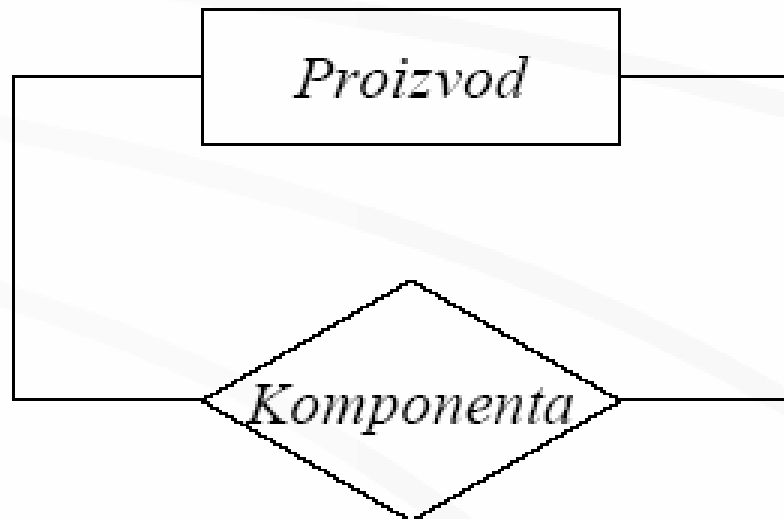
ER - dijagrami

- Nivo detaljnosti naziva
  - tip poveznika reda 3 (n -arni tip poveznika)

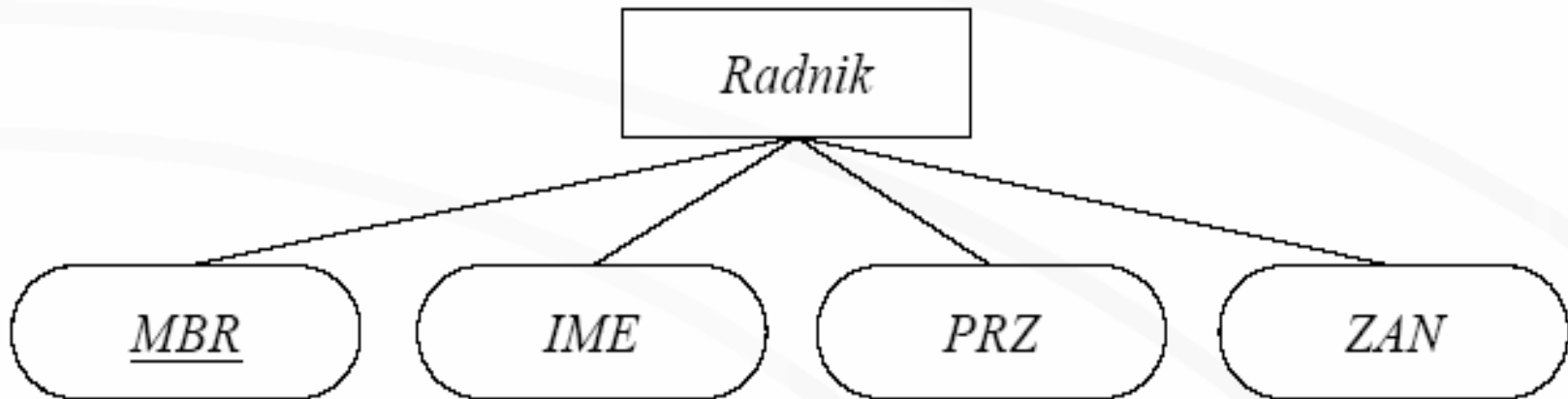
ER - dijagrami

- Nivo detaljnosti naziva
  - rekurzivni tip poveznika

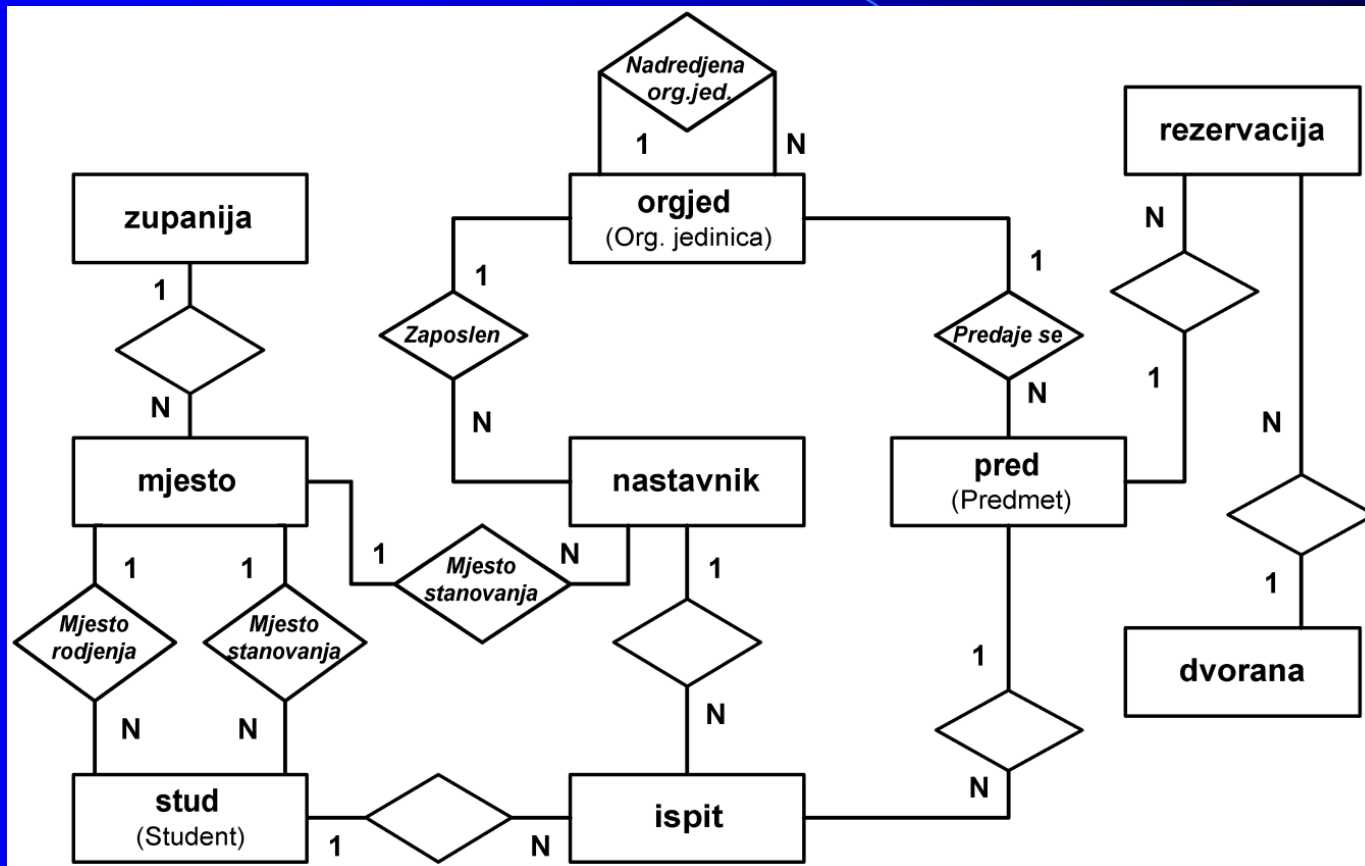
ER - dijagrami

- Nivo detaljnosti obeležja i domena
  - skup obeležja tipa entiteta

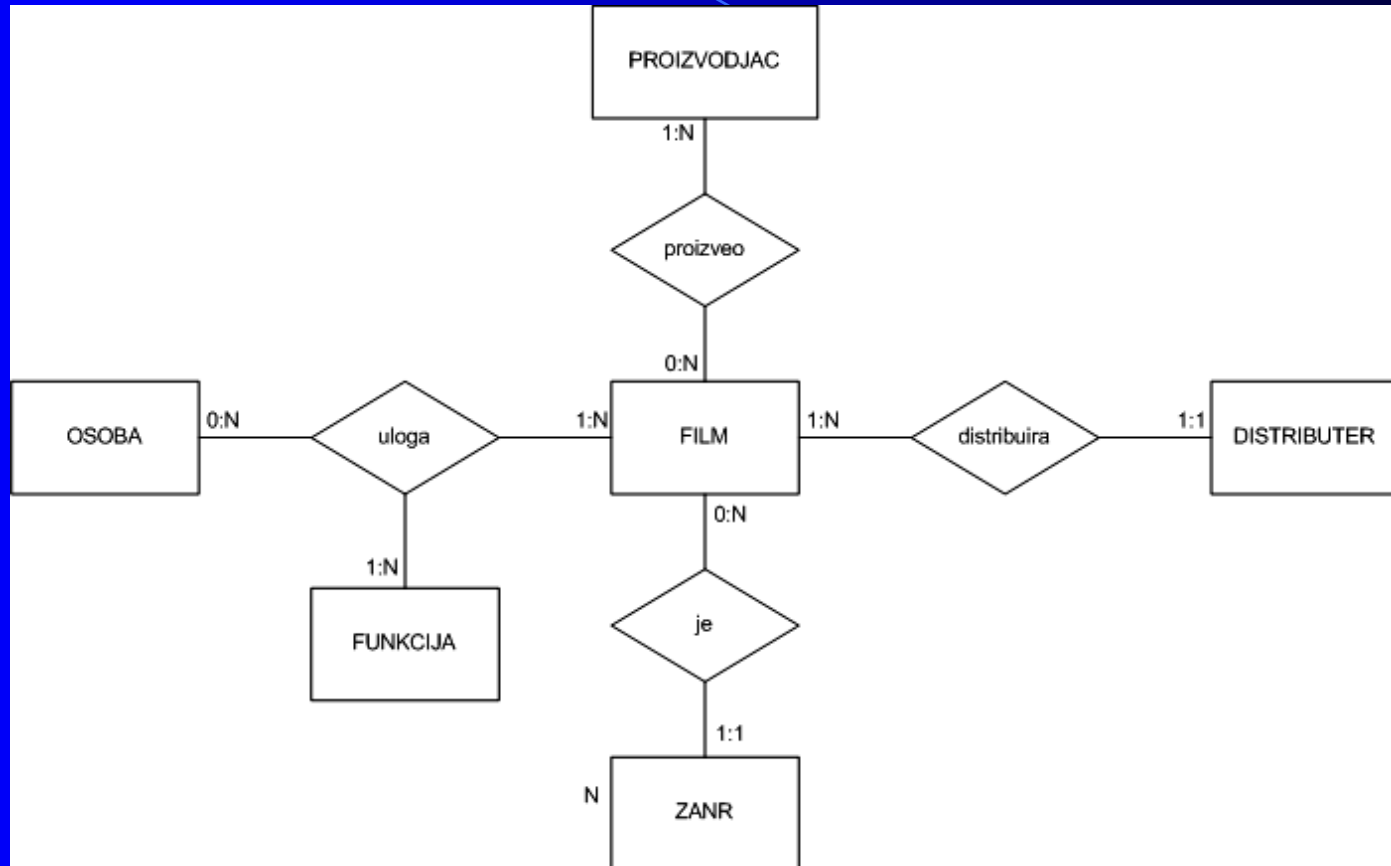

ER - dijagrami

ER - dijagrami

Kardinalitet tipa poveznika

- *Kardinalitet tipa poveznika* prema povezanom tipu je par
 (a, b)
  - $a \in \{0, 1\}$ - minimalni kardinalitet
  - $b \in \{1, N\}, N \geq 2$ - maksimalni kardinalitet
- – Govori u koliko pojava tipa poveznika može učestvovati minimalno (a) i maksimalno (b) jedna, bilo koja pojava povezanog tipa
- – Definiše se za svaki povezani tip

Kardinalitet tipa poveznika

- Prikazani kardinaliteti TP daju formalizaciju sledećih ograničenja:
  - – Jedan radnik mora biti raspoređen na tačno jedno radno mesto
  - – Na jedno radno mesto može biti raspoređeno više radnika, ali ne mora ni jedan

Kardinalitet tipa poveznika

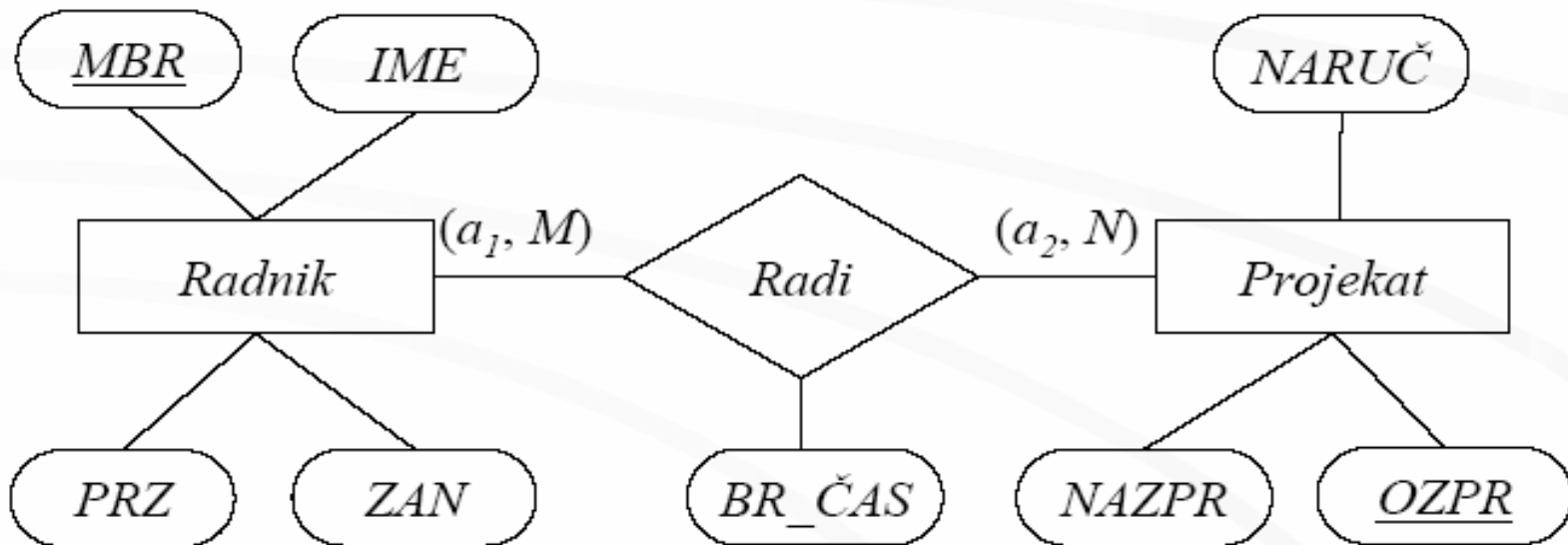
- Pravila definisanja i pisanja kardinaliteta na dijagramima
- Tri opšte grupe maksimalnih kardinaliteta
  - $M : N$
  - $N : 1$
  - $1 : 1$

Kardinalitet tipa poveznika

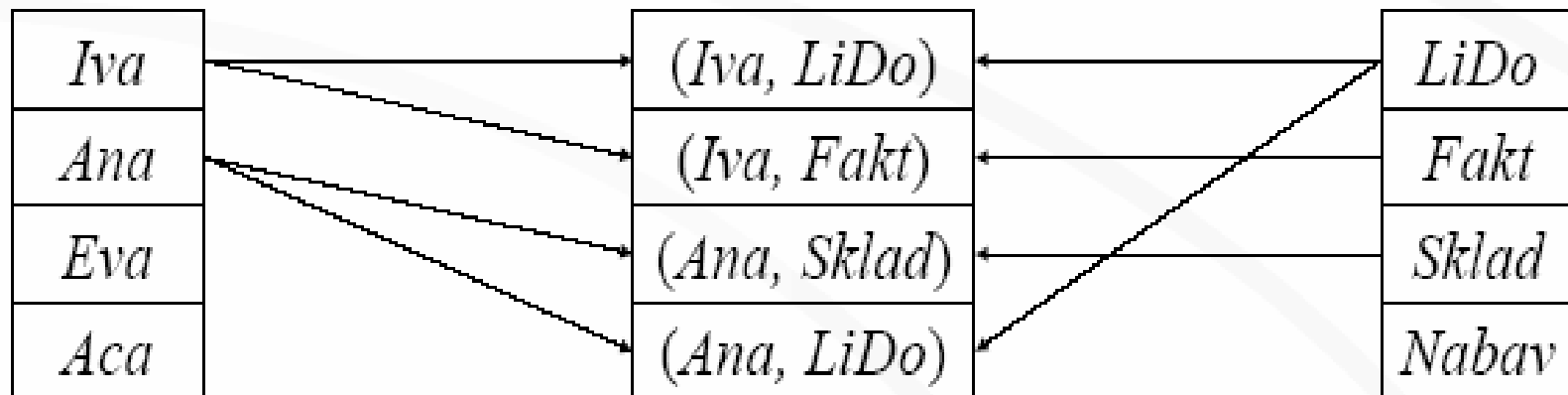
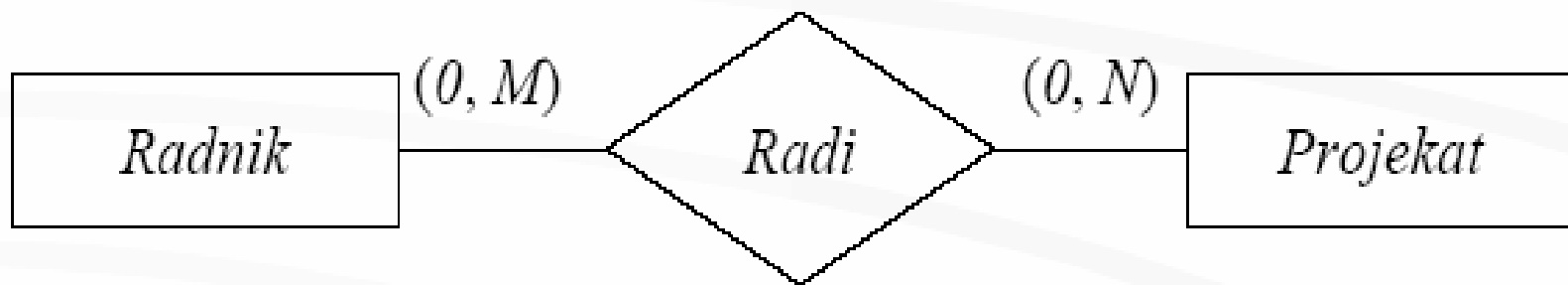
Binarni tip poveznika (M : N)

- Primer:

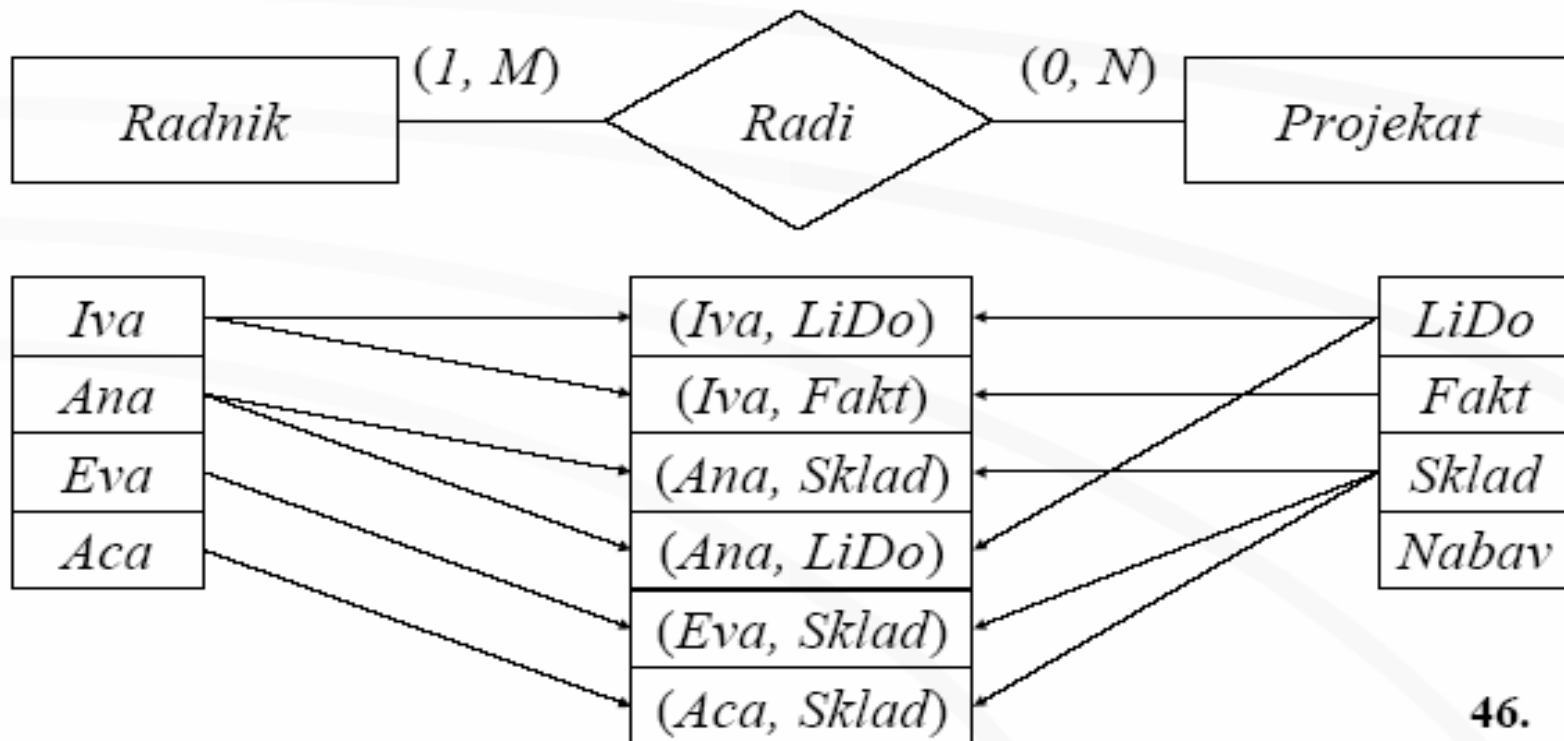
Kardinalitet tipa poveznika

- Grupa $M : N$ (više prema više):

Kardinalitet tipa poveznika

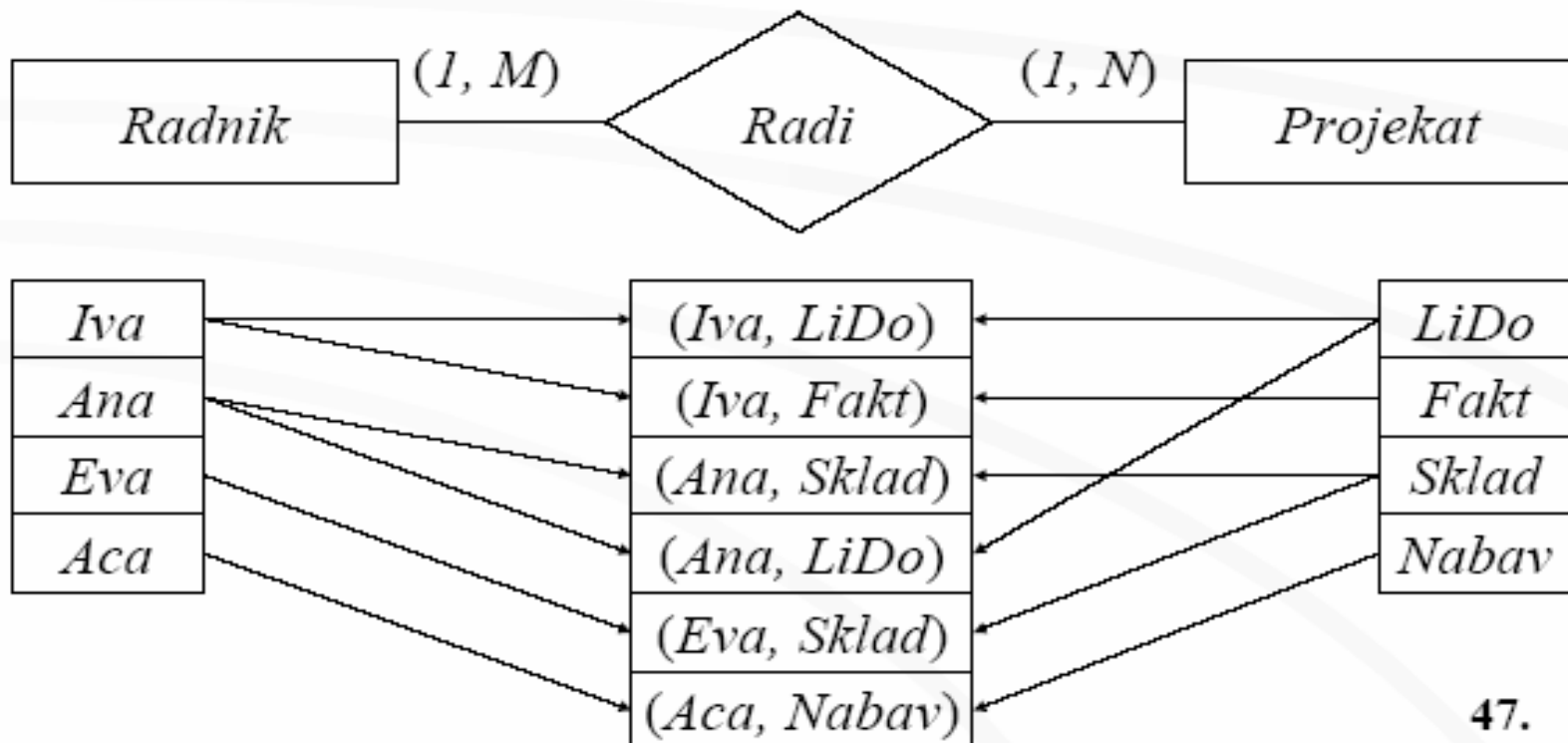
- Grupa $M : N$ (više prema više):

Kardinalitet tipa poveznika

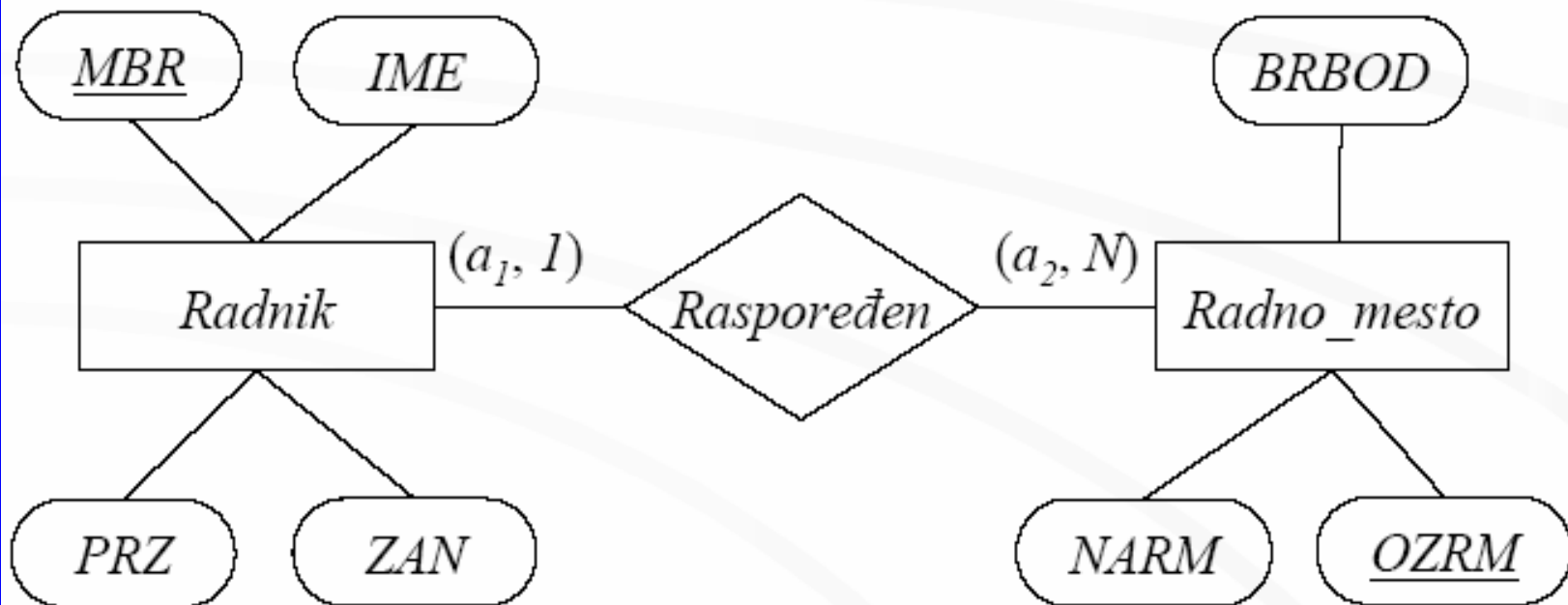
- Grupa $M : N$ (više prema više):

Kardinalitet tipa poveznika

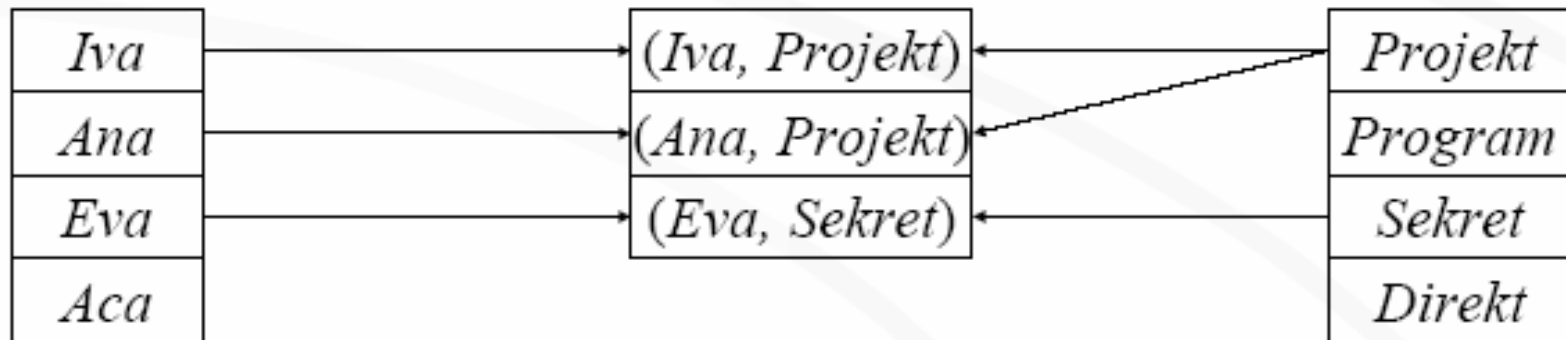
Binarni tip poveznika (N : 1)

- Primer:

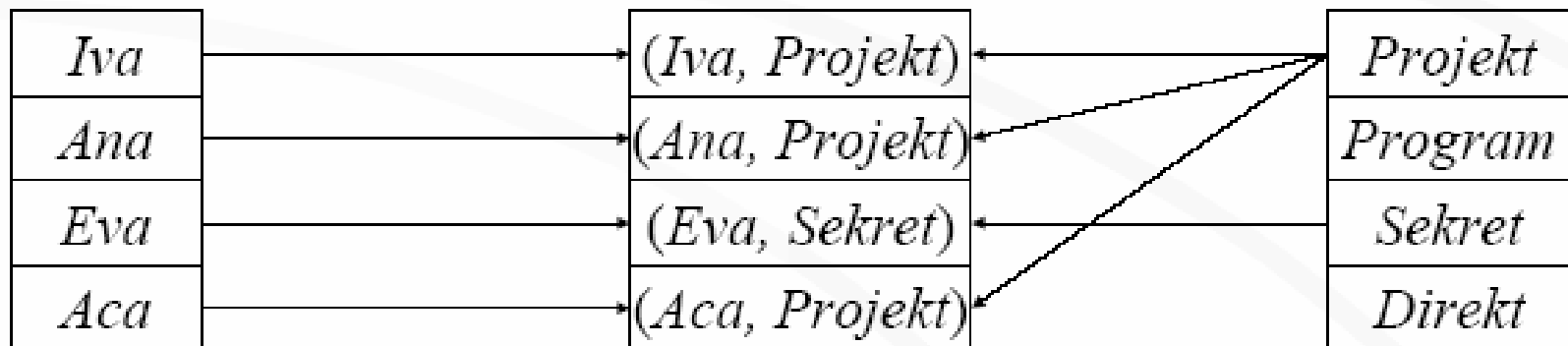
Kardinalitet tipa poveznika

- Grupa $M : 1$ (više prema jedan):

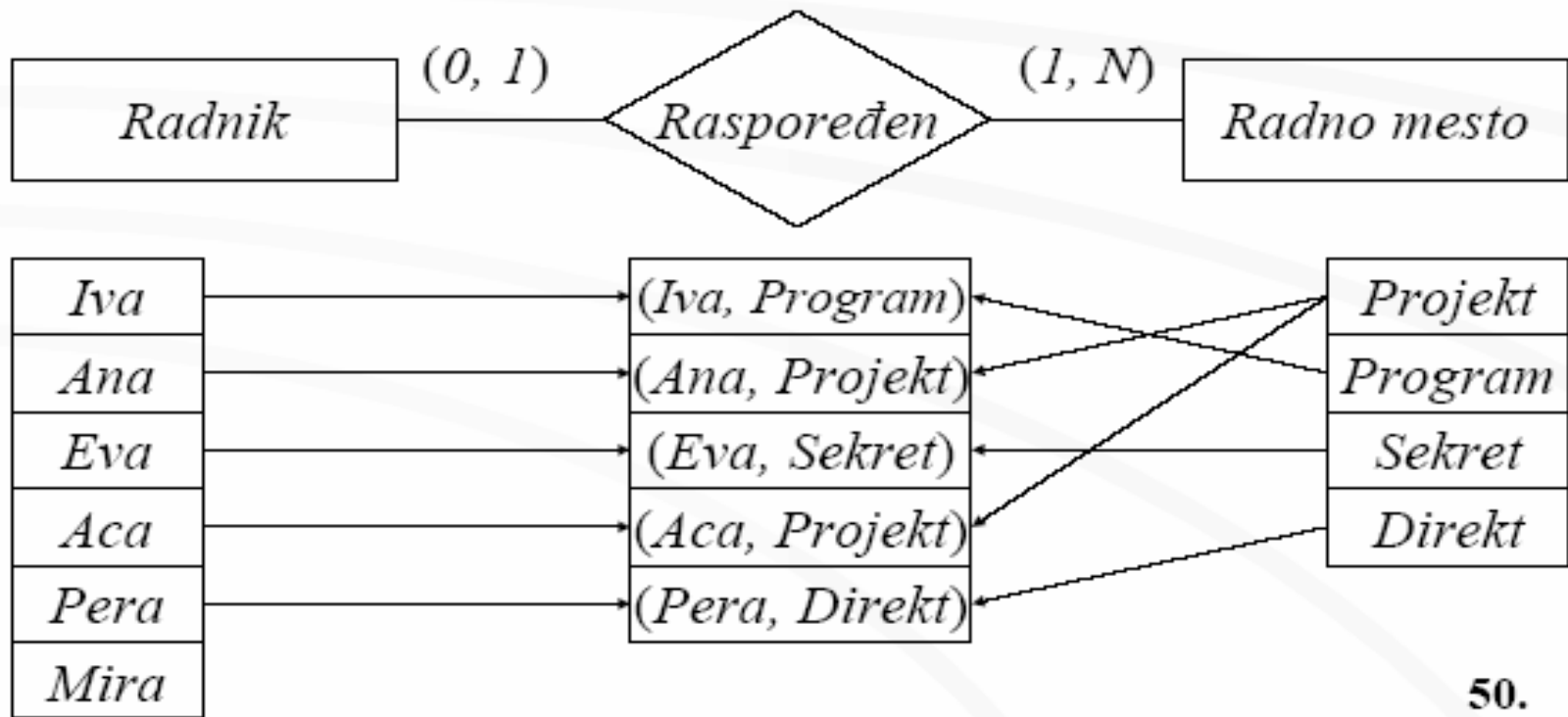
Kardinalitet tipa poveznika

- Grupa $N : 1$ (više prema jedan):

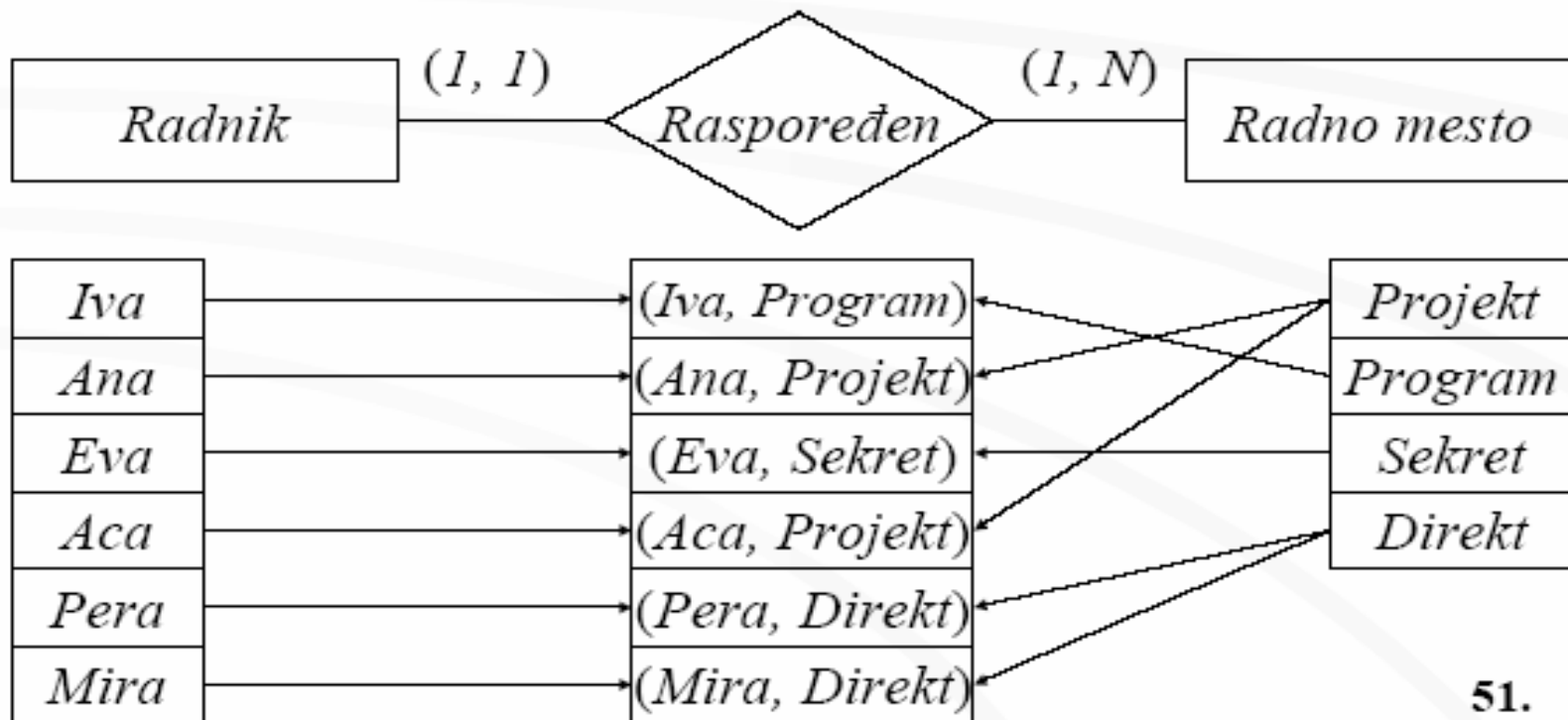
Kardinalitet tipa poveznika

- Grupa $N : 1$ (više prema jedan):

Kardinalitet tipa poveznika

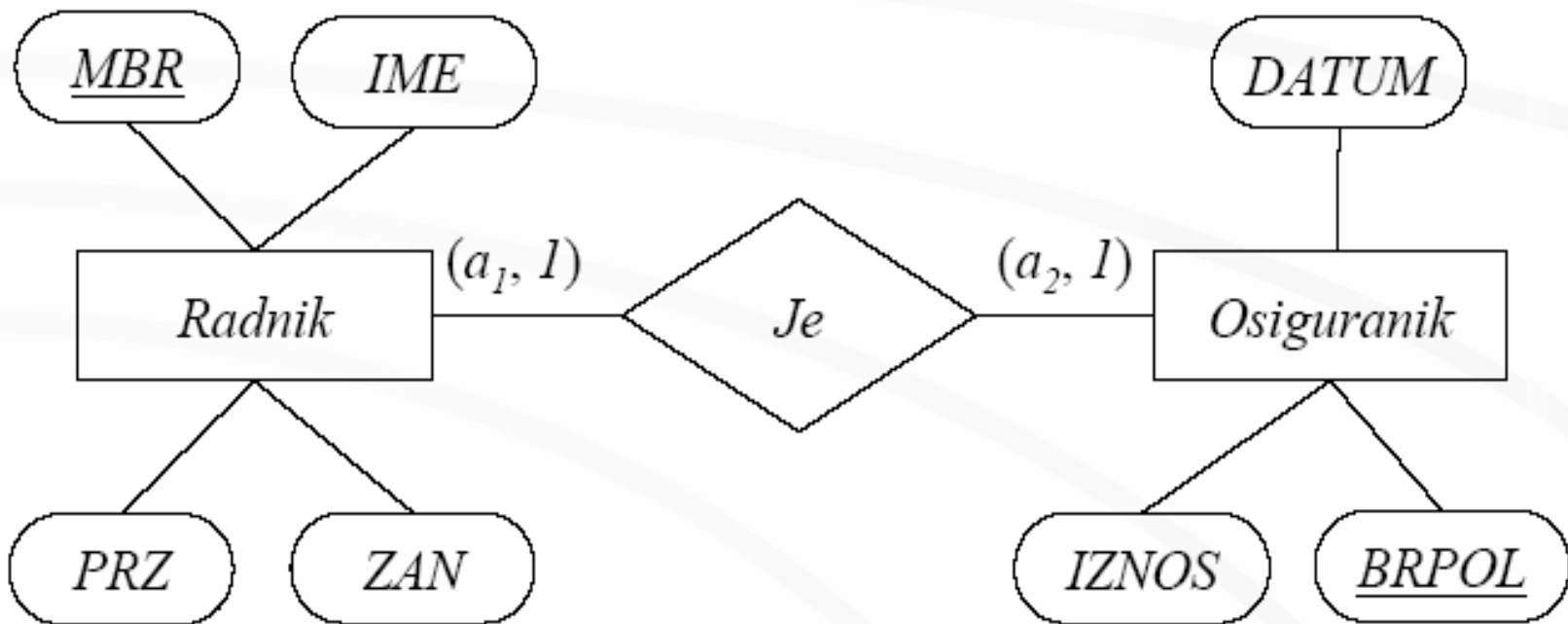
- Grupa $N : 1$ (više prema jedan):

Kardinalitet tipa poveznika

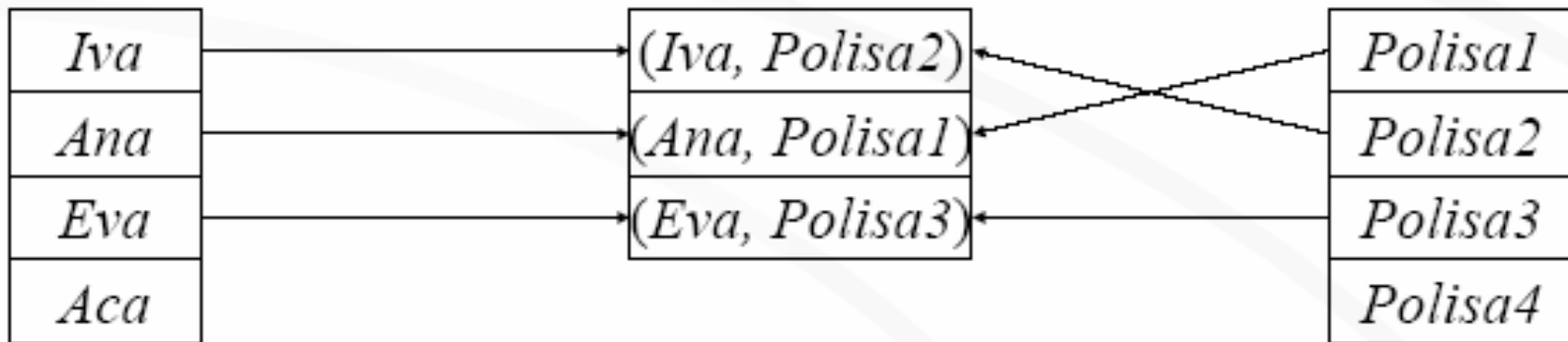
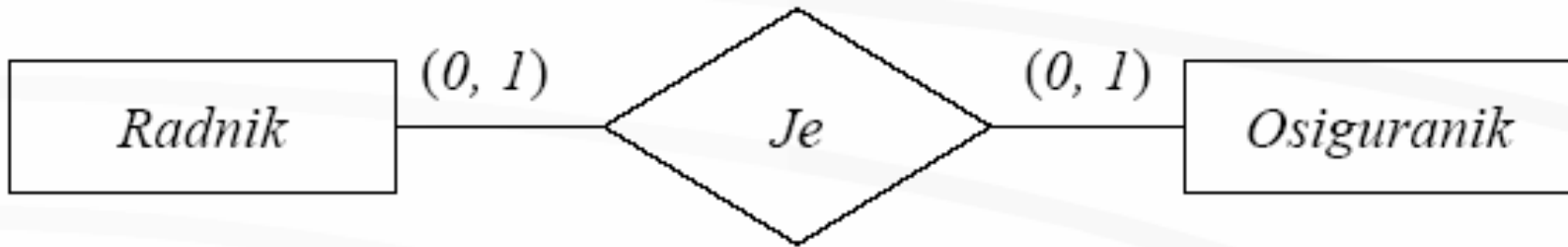
Binarni tip poveznika (1 : 1)

- Primer:

Kardinalitet tipa poveznika

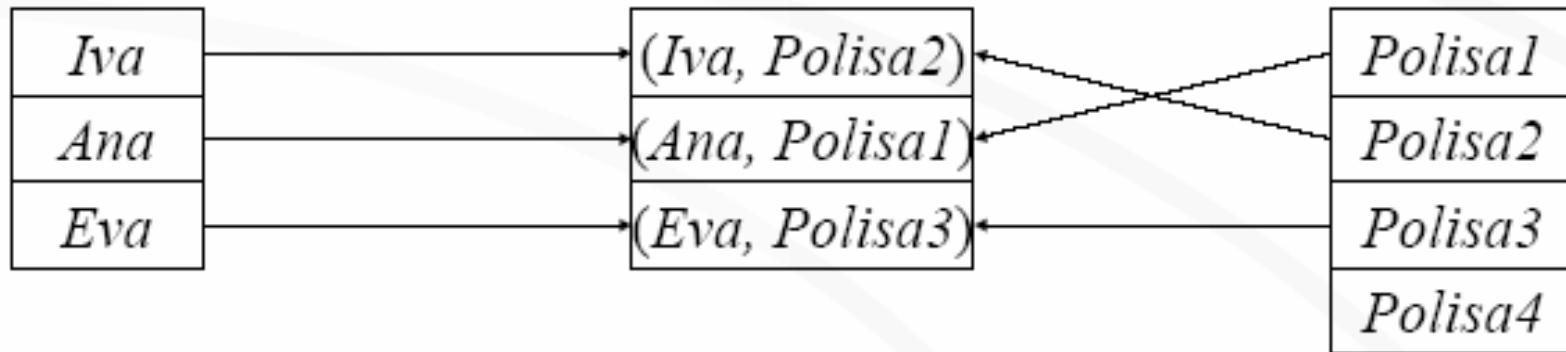
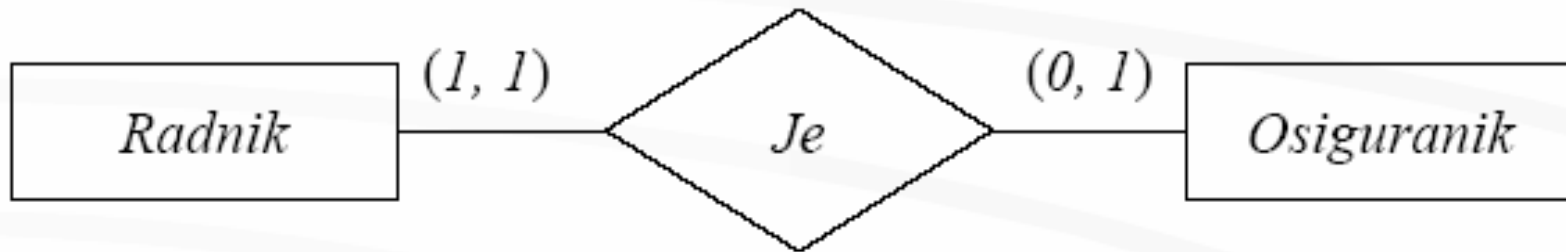
- Grupa $1 : 1$ (jedan prema jedan):

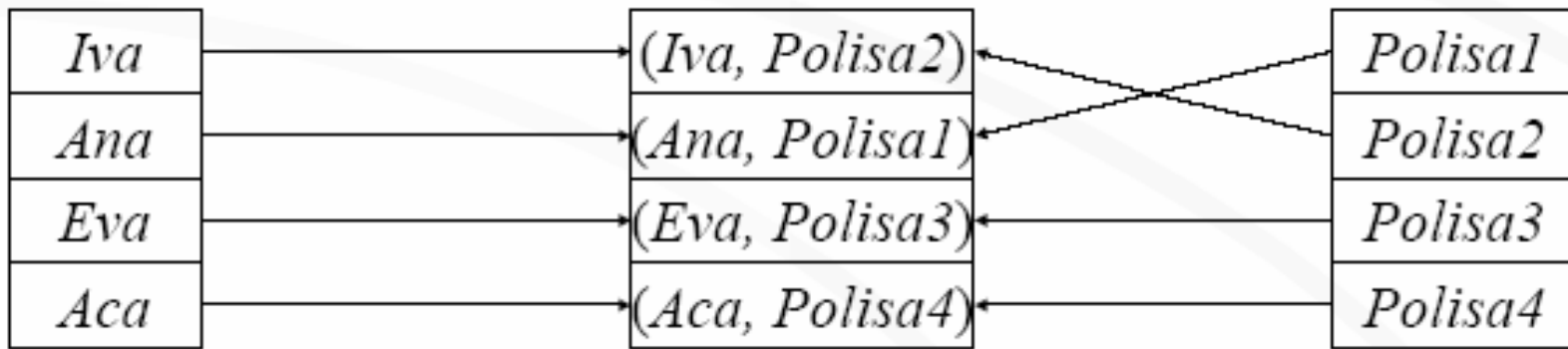
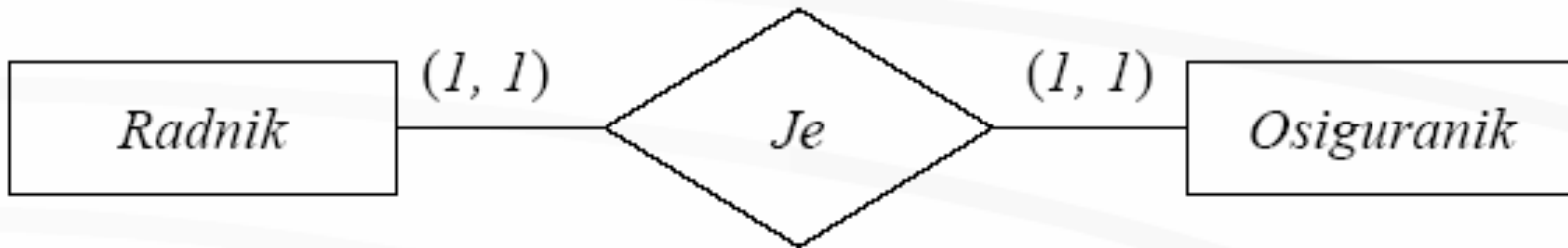
Kardinalitet tipa poveznika

- Grupa 1 : 1 (jedan prema jedan):

Kardinalitet tipa poveznika

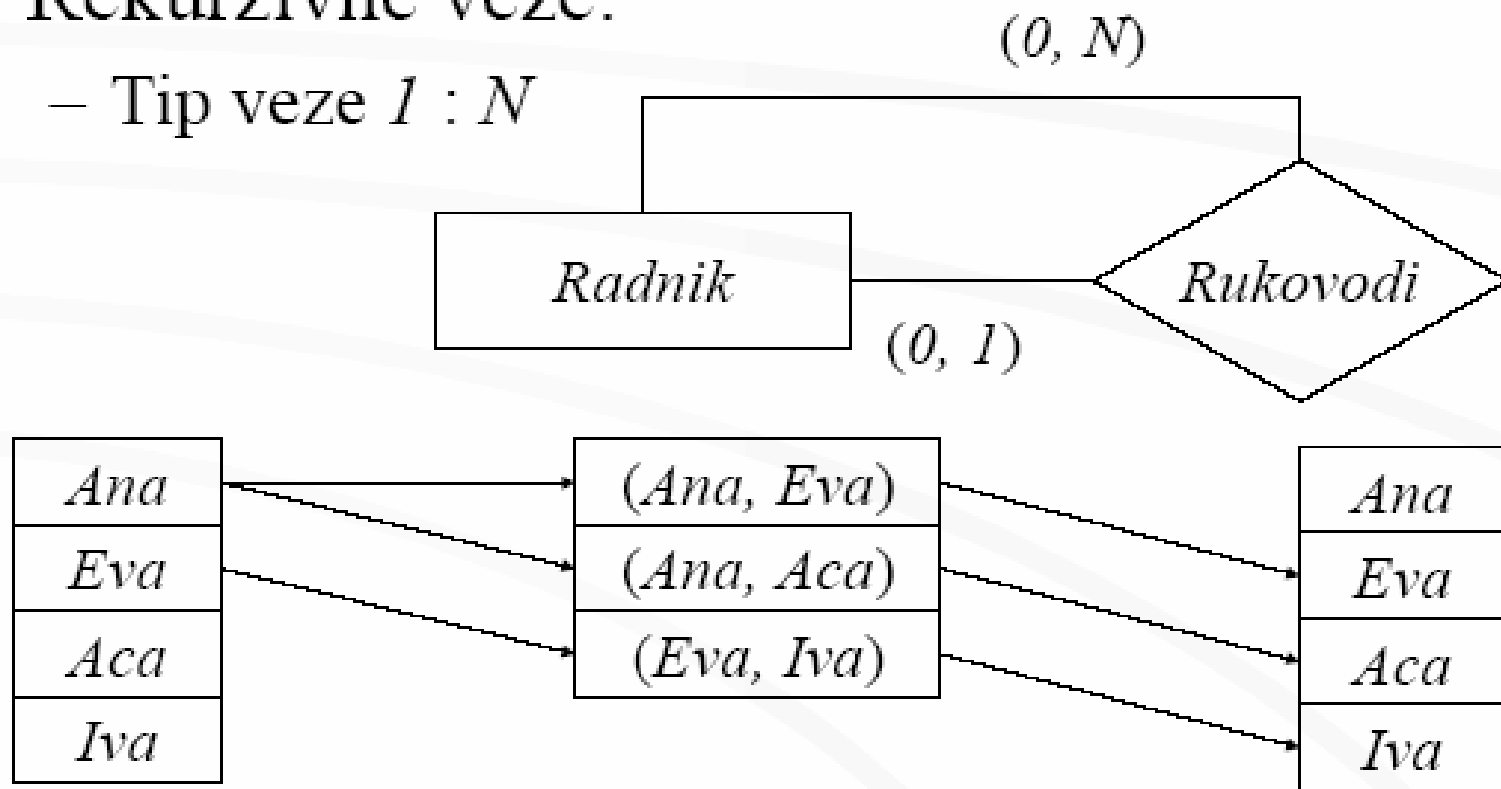
- Grupa 1 : 1 (jedan prema jedan):

Kardinalitet tipa poveznika

- Rekurzivne veze:

- Tip veze $1 : N$

Kardinalitet tipa poveznika

- Rekurzivne veze:

- Tip veze $M : N$

